

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.301/2022/5.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2022. szeptember 1. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2022. március 24. napján kihirdetett 6.B.215/2021/16. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 4 (négy) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltást 5 (öt) évre súlyosítja.

Egyebekben azt elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével Terhelt1 vádlottat (életveszélyt okozó) testi sértés büntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulata] miatt – mint különös visszaesőt – 3 év 6 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy a vádlott legkorábban a büntetés háromnegyed részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Határozott a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottat a bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[3] Egyrészt az ügyészség élt jogorvoslattal a vádlott terhére a büntetés súlyosítása, hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében (16. sorszámu elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldal 4. bekezdés). Indokai szerint a cselekményt ittasan, veszélyes

eszközzel elkövető különös visszaeső vádlottal szemben a büntetési tétel alsó határát nem sokkal meghaladó szabadságvesztés és az ahhoz igazodó közügyektől eltiltás nem alkalmas a büntetés célok elérésére, ezért lényeges súlyosítása indokolt (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség B.300/2020/35. – 17. sorszámu elsőfokú irat).

[4] Másfelől az ítéletet védelmi perorvoslatok támadták. A vádlott és a védő a törvényes határidőben megalapozatlanságra is hivatkozva enyhébb minősítés megállapítása, a cselekmény súlyos testi sértés büntettének [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés] minősítése és a büntetés enyhítése, a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztése céljából nyújtottak be fellebbezést (18. számú elsőfokú irat).

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.157/2022/2. számú észrevételében az eljárást törvényesnek, a tényállást, a bűnösség megállapítását és a minősítést törvényesnek találva az ügyészségi fellebbezést fenntartva az ítélet részbeni megváltoztatását, a vádlott büntetésének súlyosítását, egyéb részekben a határozat helybenhagyását indítványozta.

[6] A másodfokú bíróság a bejelentett fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdés alapján tanácsulésen bírálta el. A tanácsuléses elbírálásnak fennálltak a törvényi előfeltételei.

[7] Az ügyészségi fellebbezés alapos, a védelmi jogorvoslatok azonban alaptalanok.

[8] Az ítéltábla – a vádlotti és védői fellebbezések irányára tekintettel – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A felülbírlat kitért az eljárási szabályok betartására, a tényállás megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmények jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, továbbá az indokolás helyességére és az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

[9] A másodfokú bíróság a felülbírlat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást döntően a perrendi szabályokat betartva, részletesen és alaposan folytatta le. Nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív perjogi hibát, mely az ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé.

[10] A helyszíni intézkedésről készült rendőri jelentésnek azonban a vádlott előadását tartalmazó része (nyomozási iratok 57. lap) bizonyítékként nem értékelhető, ezért az ítélet [54]-[55] bekezdésében írt indokolás téves és mellőzendő. A terhelt előadása, vallomása, bármilyen nyilatkozata csak akkor értékelhető bizonyítékként, ha a hallgatási jogra figyelmeztette a hatóság. A rendőrség előtt a bizonyítandó tényre vonatkozó állítás terhelti

vallomásnak minősül [Be. 183. § (1) bekezdés]. A vallomásmegtagadás jogára való figyelmeztetésre a helyszínen nem került sor, ezért a vádlott által a rendőröknek a cselekményről elmondottak nem képeznek törvényes bizonyítékot és a tényállás alapját sem alkothatják [Be. 185. § (3) bekezdés]. Mindez már az 1998. évi XIX. törvény (rég. Be.) idején is irányadó volt, de különösen a terhelti vallomás részletszabályainak tükrében a hatályos törvény alkalmazásakor. Az ítéltábla ezért *iránymutatásul* kiemeli, hogy a később vádlottá váló személy által a helyszínen intézkedő rendőröknek a cselekményről közöltek csak akkor használhatók fel bizonyítékként, ha a vallomástétel megtagadására és a következményeire a figyelmeztetés megtörtént (Miranda elv). Ez érvényes akár terhelő, akár mentő tartalmú előadás esetére is. Az eljárási szabálysértés azonban megalapozatlanságot nem eredményezett, mert a tényállás más közvetlen bizonyítékok alapján kétséget kizáróan megállapítható volt.

[11] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 591. § (1) bekezdés értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó. A megalapozottság fogalmát a törvény pozitív módon nem határozza meg, arra a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetni. Ettől függetlenül kimondható, hogy a tényállás akkor megalapozott, ha a bíróság a vádló által vád tárgyává tett múltbeli eseményeket a vád keretei között a törvényesen lefolytatott bizonyítást követően valósághűen, hiánymentesen és pontosan állapítja meg. E feltételeknek a felülbírált ítélet tényállása megfelel, megalapozatlansági ok nem volt észlelhető.

[12] A törvényszék a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat egyenként és összességében a logika törvényeinek megfelelően értékelte. Mérlegelés körébe vonta a vádlott – érdemi kérdésekben is eltérő tartalmú – védekezését, sértettl sértett és tanúl szemtanú vallomását, a cselekményről közvetve információt szerző tanú vallomását, a lefoglalt tárgyi bizonyítékot, a helyszín adatait, valamint a szakértői véleményeket és a lényeges okiratokat. Nem tévedett, amikor a tényállást elsősorban sértettl sértett ellentmondásmentes, hitelt érdemlő, egységes vallomásra alapította a vádlott változtatott vallomásával szemben, mely terhelő bizonyítékot a helyszíni szemle és az orvosszakértői bizonyítás is megerősített.

[13] A megalapozott tényállás tükrében rögzítendő, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét részletesen, színvonalasan teljesítette.

[14] A vádlott és a védő a bizonyítékok törvényes értékelésén keresztül támadták a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség kardinális elve folytán eredményre nem vezethetett. E körben kiemelendő, hogy megalapozatlansági ok hiányában a tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún.

ténybíróági jellegét, a ténybeli hiba hiánya pedig kizárja a sérelmezett ítélettől eltérő tényállás megállapítását a másodfokú eljárásban.

[15] Utal rá az ítéltábla kiemeli, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020. 94., Kúria Bfv.I.486/2019.).

[16] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak, a vádlotti cselekmény ugyanis valóban a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének törvényi tényállását merítette ki. Az ítélet IV. részébe foglalt jogi indokolás kifogástalan. A törvényszék helyesen ismerte fel, hogy a vádlott önhibából eredő ittas állapota folytán az elkövető aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára a tárgyi tényezőkből kell következtetni.

[17] A tárgyi tényezők pedig megfelelően alátámasztják a testi épség megsértése tekintetében az egyenes, az életveszélyes eredmény bekövetkezésének lehetősége kapcsán pedig az eshetőlegesen szándékot. A vádlott két esetben szúrta a nagyobb méretű késsel a sértett hasájára és 8 napon túli gyógytartamú sérüléseket okozott. Ilyen elkövetési magatartás mellett számolnia kellett az életveszélyes eredmény létrejöttével, mely csak véletlen folytán maradt el.

[18] A vádlott cselekménye így életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének minősül, mely kísérlet befejezett és viszonylag közeli, mert a sértett hashártyája is megsérült, ha nem is hatolt a hasüregbe a szúrás, mely esetben már nyilvánvalóan befejezett lett volna bűncselekmény.

[19] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból kiindulva megalapozottan vetette el a jogos védelem megnyílását is.

[20] A védelmi érvekkel szemben a cselekmény nem minősülhet a Btk. 160. § (1) bekezdése és (3) bekezdése szerint csak súlyos testi sértés büntettének. A nagyobb késsel a kétszeres hasi szúrás és az okozott súlyos sérülések ugyanis egyértelműen a súlyosabb bűncselekmény kísérletének megvalósulását igazolják.

[21] A cselekmény közel áll a Btk. 160. § (1) bekezdése szerinti emberölés büntettének kísérletéhez, hiszen a használt eszköz, a kifejtett erőbehatások és azok rendbelisége felvetik a

súlyosabb minősítés lehetőségét, melyet az elsőfokú bíróság nem elemzett, azonban rögzíthető, hogy a vádlott ölési szándékára nem lehet megalapozottan következtetni, így törvényes az elsőfokú minősítés.

[22] A vádlott az elsőfokú ítéletben foglaltakkal egyezően a törvény szerint különös visszaesőnek minősül. Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja és döntése e körben mindenben helytálló.

[23] A büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító körülményeket a törvényszék nagyrészt helyesen feltárta. Az elkövetéshez használt kés viszont egyrészt nem tekinthető különösen veszélyes eszköznek, bár kétségtelen, hogy élet kioltására alkalmas. Egyrészt ezért, másrészt azon okból nem értékelhető súlyosítóként, mert elsősorban az eszköz jellege folytán minősül súlyosabban a vádlott cselekménye, így az eszköz formájának súlyosítóként figyelembevétele a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. Egy konyhakés rendszerint nem különösen veszélyes eszköz, ilyennek tekinthető viszont a követett gyakorlat szerint: például nagyobb méretű fejsze, bárd, kard, vaskap, kasza, nagyobb vasbetonrúd stb.

[24] Az elsőfokú bíróság a vádlott terhére helyesen megállapított súlyosító tényezőknek, különösen az előéletének nem tulajdonított megfelelő nyomatékot és indokolatlanul tért el a cselekmény kísérlet volta ellenére igen jelentősen a büntetési tétel középértékétől. A 3 év 6 hónap szabadságvesztés és 3 év közügyektől eltiltás aránytalanul enyhe, ezért lényeges súlyosítása volt indokolt. Ezen okok miatt a másodfokú bíróság az ügyészségi fellebbezést alaposnak tartva a szabadságvesztést 4 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltást pedig 5 évre súlyosította. E büntetés már megfelel a büntetési céloknak, összhangban áll a büntetéskiszabási elvekkel, tettearányos és kifejezi az egyéniesítést is.

[25] Az ügyészi fellebbezés így alapos, ugyanakkor a súlyosítás indokoltsága miatt értelemszerűen a védelmi fellebbezés az enyhítésre irányulóan sem vezethetett eredményre.

[26] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a beszámításra, a feltételes szabadság bocsáthatóságra, a bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó, egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések megfelelnek a törvénynek.

[27] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a büntetést kiszabó részében a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke-előadó bíró, Dr. Bakó József s.k. bíró, Dr. Diószegi Attila s.k. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 6.B.215/2021/16. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.301/2022/5. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. szeptember. 1.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke